TURUN TAIDEMUSEO – VARSINAIS-SUOMEN ALUETAIDEMUSEO

KOKOELMAPOLITIIKKA

2006

Laatineet

Maija Koskinen

Christian Hoffmann

Kari Immonen

Sisällysluettelo

1. *Johdanto*

1.1. Turun taidemuseon kokoelma – profiili ja painopisteet

1.2. Kokoelma muotokuvassa – luonne ja erityispiirteet

1.3. Lahjoittajia ja mesenaatteja

1.4. Kokoelman painopisteet

1.5. Osakokoelmat

2. Kokoelmaa määrittävät lait, asetukset, ohjesäännöt ja sopimukset

3. Kokoelmatyön ammattieettiset periaatteet

4. Kartuntapolitiikka ja taideteosten hankkiminen

4.1. Yleiset periaatteet

4.2. Kartuttamisen suuntaviivat ja painopisteet

4.3. Turun Taidemuseon Ystävät ry

4.4. Hankintaprosessin kuvaus

Hankintapäätökset

Kirjalliset perustelut hankinnalle

Hankintasopimukset

Teoksen elinkaari, esilläpito, materiaalien erityisominaisuudet, hoito ja arvioitu säilyvyys

4.5. Lahjoitukset, testamentit ja talletukset

4.6. Teosten poistaminen kokoelmasta

5. Kokoelman dokumentointi ja rekisteröinti

5.1. Rekisteröinnin tapa

5.2. Kuvallinen dokumentointi

Teosten tunnistuskuvaus

Muu kuvallinen dokumentointi

5.3. Teokset, joilla on rajattu elinkaari

5.4. Konservoinnin rekisteröinti

5.5. Tutkimus

6. Säilytys, hoito ja turvallisuus

6.1. Konservointipolitiikka

6.2. Museo-olosuhteiden määrittely

6.3. Pelastussuunnitelma

7. Kokoelmien esilläpidon yleiset periaatteet

8. Lainaus-, tallennus- ja sijoittamisperiaatteet

8.1. Yleiset periaatteet

8.2. Lainausprosessin kulku

8.3. Teokset, joita ei lainata

8.4. Yleiset lainausehdot

8.5. Talletusten ehdot

Liitteet

1. Turun Taideyhdistyksen säännöt
2. Turun taidemuseon johtosääntö
3. Museorakennuksen / rakennusten olosuhdearvot
4. Turun taidemuseon lainasopimus

1. Johdanto

1.1. Turun taidemuseon kokoelma – profiili ja painopisteet

Turun taidemuseon toimintaa ylläpitää ja kokoelman omistaa Konstföreningen i Åbo – Turun Taideyhdistys ry. Vuonna 1891 toimintansa aloittanut Taideyhdistys perustettiin edistämään taiteen harrastusta, ymmärtämystä ja harjoittamista sekä ylläpitämään taidekokoelmaa erityisesti Varsinais-Suomen alueella. Taideyhdistys on harjoittanut taidemuseotoimintaa vuodesta 1904 professori Gustaf Nyströmin suunnittelemassa Puolalanmäellä sijaitsevassa museorakennuksessa, jonka veljekset Ernst ja Magnus Dahlström lahjoittivat Turun kaupungille ylläpidettäväksi Taideyhdistyksen museotoiminnan käytössä.

Turun taidemuseon – Varsinais-Suomen aluetaidemuseon yli sadan vuoden ajan keräämä kokoelma on museon toiminnan vankka perusta, jonka laadulle, monipuolisuudelle ja hyvälle hoidolle museon muu toiminta pohjautuu. Kokoelmasta on muotoutunut merkittävä osa kansallista kulttuuriperintöä. Turun taidemuseon kokoelmapolitiikka on luotu menettely-tapaohjeistoksi, joka selkiyttää taideteosten hankintaan sekä kokoelman käyttöön ja hoitoon liittyviä periaatteita ja ohjaa käytännön toimenpiteitä.

Kokoelmahankintoja ovat vuosikymmenten aikana ohjanneet kulloisetkin museonjohtajat, Taideyhdistyksen hallituksen jäsenet ja monet muut museon toiminnassa mukana olleet henkilöt. Ajan saatossa on syntynyt tiettyjä hankintoja ohjailevia käytäntöjä ja periaatteita, joita ei kuitenkaan ole saatettu kirjalliseen muotoon. Täysipainoisen museotoiminnan uuden satavuotiskauden alkaessa on peruskorjatussa taidemuseossa aika määritellä ja kirjata noudatettavat kokoelmakäytännöt ja luoda uusia kehityslinjoja.

Turun taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma kattaa museon taidekokoelman sekä arkistokokoelmat. Arkistokokoelmat muodostuvat taidemuseon kuva- ja lehtileikearkistosta, taidehistoriallisesta asiakirja-arkistosta sekä kirjastosta. Museon kokoelmapoliittisessa ohjelmassa säädellään taidekokoelmien kartuttamista, konservointia, inventointia ja katsastusta, lainaus- ja talletustoimintaa sekä menettelyä puuttuviksi todettujen taideteosten suhteen. Ohjelmaan on kirjattu myös eettiset toimintaohjeet.

Kokoelmapoliittisen ohjelman tekemisessä on hyödynnetty Valtion taidemuseon kokoelmapoliittista ohjelmaa (1999) ja Oulun taidemuseon kokoelmapoliittista ohjelmaa (2005). Turun taidemuseon

kokoelmapoliittista ohjelmaa tarkistetaan ja päivitetään tarpeen vaatiessa, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein.

Museon kokoelmat ovat julkisia, ne ovat olemassa yleisöä ja tutkijoita varten. Asiakkaiden näkökulmasta kokoelmat ovat museon toiminnan näkyvin osa. Kokoelman monipuolinen kartuttaminen, tunnetuksi ja ymmärrettäväksi tekeminen, tulkitseminen, säilymisen varmistaminen ja esitteleminen yleisölle taide-elämyksen luomiseksi ja tiedon välittämiseksi ovat museotoiminnan keskeisiä tehtäviä.

Turun taidemuseon arkistokokoelmien kartuttamisessa, hoitamisessa, säilyttämisessä, rekisteröimisessä, tutkimisessa ja yleisön käyttöön saattamisessa noudatetaan arkisto- ja kirjastoalan periaatteita sekä museon omaa toimintapolitiikkaa. Näyttelyiden osalta talletetaan kaikki yleisölle ja tiedotusvälineille kohdistettu materiaali.

Taidemuseon johtosäännössä (17.3.1988) määrätään, että taidemuseon tulee järjestelmällisesti täydentää kirjastoaan ja kuvakokoelmiaan ja mahdollisuuksien mukaan tallentaa alan arkistoaineistoa. (Liite 2)

Kuva-arkisto

Perinteiset mustavalkoiset valokuvat ja niiden negatiivit muodostavat merkittävän osa-alueen Turun taidemuseon kuva-arkistossa. Kuvat ja negatiivit liittyvät ensisijaisesti museon kokoelmaan ja näyttelyihin. Niiden joukossa on myös vanhaa ja siten historiallisesti mielenkiintoista materiaalia kuten vanhoja paperikuvia ja lasinegatiiveja. Toisen kokonaisuuden muodostavat diakuvat ja kolmannen digitaaliset kuvat. Parhaillaan on menossa työvaihe, jossa museokokoelman teoksia esittäviä kuvia ollaan siirtämässä digitaaliseen muotoon.

Kuva-arkisto lainaa kotimaahan ja ulkomaille ensisijaisesti digitaalisessa muodossa olevia kuvia. Kuva-arkisto lainaa ainoastaan sellaisia teoskuvia, jotka esittävät Turun taidemuseon kokoelmiin kuuluvia taideteoksia. Kuvalainaoikeus myönnetään vain tapauksissa, joissa museo katsoo teoskuvan sopivan sille aiottuun yhteyteen. Lainaajalle luovutetaan korvausta vastaan kertaluontoinen kuvankäyttöoikeus. Lisäksi museo saa veloituksetta kaksi kappaletta julkaisua, jossa lainattu kuva esiintyy.

Kirjasto

Turun taidemuseon kirjasto on kuvataiteen erikoiskirjasto, jonka vanhimmat julkaisut ajoittuvat 1800-luvulle. Kirjastoaineiston sisällössä korostuvat museon taidekokoelman painopisteet: kotimainen ja muu pohjoismainen 1800- ja 1900-luvun maalaustaide sekä varsinais-suomalainen taide.

Turun taidemuseon kirjaston nimeketietoja ollaan liittämässä Turun kaupunginkirjaston ylläpitämään Pallas-tietokantaan. Kirjastoaineisto järjestetään vastaamaan kotimaisissa yleisissä kirjastoissa käytettävää YKL-luokitusta (yleisten kirjastojen luokitus). Kirjastoaineiston sähköiseen muotoon saattaminen tulee helpottamaan museossa tehtävää perustyötä ja palvelemaan myöhemmin myös tutkijoita ja opiskelijoita. Aineistoon on mahdollista tutustua museossa, mutta sitä ei voi lainata.

Turun taidemuseon kirjasto karttuu pääasiassa julkaisuvaihdon myötä. Uuden aineiston hankinnassa etusijalla ovat tärkeät taidehistorialliset tutkimukset sekä julkaisut, jotka liittyvät museon taidekokoelman keskeisiin alueisiin, museon näyttelytoimintaan sekä taide- ja museokasvatukseen.

1.2. Kokoelma muotokuvassa – luonne ja erityispiirteet

Turun taidemuseon kokoelma on merkittävä osa kansallista kulttuuriperintöä ja museota voidaan pitää maamme toisena kansallisgalleriana. Valtion taidemuseon kokoelman tapaan Turun taidemuseon kokoelma antaa edustavan kuvan maamme taiteen kehityksestä 1800-luvun alun romantiikasta nykypäivään. Edustavuus kuitenkin ohenee lähestyttäessä nykypäivää johtuen kuvataiteen kentän laajentumisesta, taiteilijoiden määrän kasvusta ja hankintavarojen niukkuudesta.

Kokoelmaa on kartutettu vuodesta 1892 alkaen sekä määrätietoisesti ja suunnitelmallisesti omin hankinnoin että ottamalla vastaan teoslahjoituksia. Oma merkityksensä on ollut hyvillä hankintatilaisuuksilla, joihin on osattu tarttua. Tällä hetkellä ensisijaisesti kotimaisesta taiteesta koostuva kokoelma käsittää lähes 6000 teosta. Kokoelmassa on erityisen laadukas ja kattava kokonaisuus maamme 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun taiteen merkittävimpiä teoksia. Taiteilija Victor Westerholmilla, joka toimi taidemuseon ensimmäisenä intendenttinä, oli johtava rooli museon hankintapolitiikassa lähes kolmen vuosikymmenen ajan (1891 – 1919). Westerholmin kauden tärkeimpiä hankintoja ovat Akseli Gallen-Kallelan *Akka ja kissa* sekä *Sammon puolustus* ja *Joukahaisen kosto*, kuten myös viisi Helene Schjerfbeckin maalausta, mm. *Vanha herraskartano*, *Kotona* ja tunnettu *Hopeataustainen omakuva*. Muita kokoelman yksittäisiä tunnisteteoksia ovat mm.

Pekka Halosen *Erämaa*, Gunnar Berndtsonin *Kesä* ja Eero Järnefeltin *Isäntä ja rengit* sekä *Kotimatkalla*. Victor Westerholmin tuotantoa olevien maalausten kokoelma on maamme merkittävin, ja siihen sisältyvät mm. impressionistis-vaikutteinen *Seine Pariisissa* sekä monumentaalinen *Ahvenanmaa*-panoraama. Axel Haartmanin intendenttikaudella (1923-1953) hankittiin sekä vanhaa että uutta taidetta ja saatiin lahjoituksina useita merkittäviä kokoelmia.

Turkulaisen ja alueen taiteen edustus on yksi kokoelman profiilin tärkeistä juonteista. Turkulaisten taiteilijoiden teoksia on hankittu pääasiassa silloin, kun heidän taiteellaan on katsottu olevan myös valtakunnallista merkitystä. Tässä mielessä paikallisuus voidaan käsittää myös kokoelman kansallisena vahvuutena. Tällaisia taiteilijoita ovat mm. Otto Mäkilä, Kauko Lehtinen, Alpo Jaakola, Simo Helenius, Harro Koskinen ja Salong 3+ -taiteilijaryhmä. 1960-luvulla tehdyt teokset muodostavat yhden laajimmista kokonaisuuksista kokoelmassa.

Ulkomainen taide on edustettuna pääosin piirustus- ja grafiikkakokoelmassa. Pohjoismaista taidetta on hankittu kokoelmaan toiminnan alusta lähtien. Tähän on oleellisesti vaikuttanut Turun läntinen sijainti ja perinteiset vahvat yhteydet Ruotsiin. Myös lahjoituksina saaduissa kokoelmissa on vanhempaa ruotsalaista taidetta. Esimerkkeinä pohjoismaisen maalaustaiteen merkittävistä teoksista ovat mm. tanskalaisen Joakim Skovgaardin *Kristus Tuonelan valtakunnassa* ja ruotsalaisten Karl Isaksonin kaksipuolinen *Vartaloharjoitelma*, Nils von Dardelin *Paranooikko* ja Erland Cullbergin *Punaiset puut*.

Kokoelmaa luonnehtii myös se, mitä sieltä puuttuu. Turun taidemuseon kokoelmassa tällainen aliedustettu "aukkokohta" on esim. 1950-luvun modernismi eli nonfiguratiivinen taide, joka puuttuu lähes kokonaan. Konstruktivismin osalta tilanne on muuttunut elokuvaohjaaja Aito Mäkisen syksyllä 2004 tekemän kokoelmalahjoituksen myötä. 1970-luvun kantaaottavaa, poliittista realismia ei myöskään ole kokoelmassa. Ulkomaisessa kokoelmassa ei ole juurikaan venäläistä tai baltialaista taidetta.

1.3. Lahjoittajia ja mesenaatteja

Turun taidemuseon kokoelma perustuu teoshankintojen ohella ennen kaikkea useille lahjoituksille ja mesenaattien aktiiviselle toiminnalle. Lahjoittajilla on ollut museon koko toiminta-ajan korvaamaton merkitys. Vanhemmat lahjoitukset ovat poikineet uusia ja taidemuseolle on muodostunut hyvä maine lahjoittajien arvostamana paikkana. Kokoelman karttumisen kannalta erittäin merkittävää

lahjoittajaperinnettä tulee vaalia, jotta sen jatkuvuus voidaan turvata: on tärkeää noudattaa tarkoin yhdessä sovittuja lahjoitusten ehtoja ja pitää teoksia soveltuvin osin esillä.

Ensimmäisen lahjoituksen, turkulaisen Erik Johan Löfgrenin maalauksen *Pyhä Cecilia,* ja samalla Taideyhdistyksen kokoelman pesämunan lahjoitti neiti Anna Gülich 1870-luvulla. Lahjoittajien joukossa erityisasemassa on ollut Dahlströmin suku. Suomen taiteilijat kunnioittivat taidemuseorakennuksen kustantaneita liikemiesveljeksiä Ernst ja Magnus Dahlströmiä 1904 lahjoituksella, johon sisältyy useiden kultakautemme keskeisten taiteilijoiden pienimuotoisia töitä. Dahlströmin perilliset lahjoittivat tämän ensin talletuksena museon kokoelmaan kuuluneen teoskokonaisuuden taidemuseolle 1950. Dahlström-veljekset tukivat museota tuntuvasti myös myöhemmin lahjoittamalla kokoelman keskeisiksi teoksiksi muodostuneita maalauksia kuten Eero Järnefeltin *Kevättalven aurinko*. Ernst Dahlströmin pojanpoika, toimitusjohtaja Nils Dahlström, puolestaan lahjoitti 1973 tuolloin museon historian runsaimman, lähes sadan teoksen suuruisen kokoelman. Se painottuu kultakauden taiteeseen mutta käsittää myös valikoiman modernia kotimaista maalaustaidetta.

Muita omia kokoelmiaan lahjoittaneita taiteenystäviä ovat mm. lääketieteen lisensiaatti Erik Aksel Laaksonen sekä senaattorinrouva Signe Lundenius (molemmat lahjoitukset saatiin vuonna 1939), kauppias Alfred Weckström ja rouva Irene Weckström (1941), rouva Lilly Tammelin (1943) ja taidekauppias Ivar Hörhammer (1945). 1990-luvun huomattavia, museon kokoelmia erityisesti vanhemman kotimaisen taiteen osalta täydentäneitä lahjoituksia ovat oopperalaulajatar Toini Nikanderin kokoelma (1990) ja neiti Birgit Helena Hougbergin kokoelma (1994).

Lahjoitusperinne on elinvoimainen myös tänä päivänä. Museo vastaanotti kesällä 2003 Sirkku Mikkosen keräämän laajan kotimaisen nykytaiteen kokoelman. Vuonna 2004 museo sai kaksi suurlahjoitusta lisää. Elokuvaohjaaja Aito Mäkinen lahjoitti pääasiassa koti- ja ulkomaista nykytaidetta käsittävän kokoelman. Taideyhdistyksen pitkäaikainen rahastonhoitaja, oikeustieteen tohtori Henry Lönnfors testamenttasi kokoelman kotimaista nykytaidetta ja merkittävän kokoelman ulkomaisia miniatyyrejä. Ennen kyseistä testamenttilahjoitusta museolla oli kokoelmissaan miniatyyrejä vain nimeksi. Anneli Warén-Branders lahjoitti vuonna 2005 huomattavan määrän isänsä Matti Warénin (1891 – 1955) teoksia.

Vanhemman kotimaisen taiteen kokoelmaa on kartutettu mm. kirjastonhoitaja Niilo Wilhelm Jokipohjan osoittamin testamenttivaroin, jotka ovat olleet museon käytössä vuodesta 1996 lukien.

Myös lukuisat taiteilijat, kuten Victor Westerholm, Ville Vallgren ja Prinssi Eugen ovat kartuttaneet museon kokoelmia lahjoituksillaan. Taidegraafikko Antti Nieminen lahjoitti 1996 museolle pääosan litografiatuotannostaan. Vuonna 1985 perustettu Turun Taidemuseon Ystävät r.y. on kartuttanut museon kokoelmaa aktiivisesti erityisesti nykytaidetta edustavilla teoksilla.

1.4. Kokoelman painopisteet

Kokoelman painopisteitä ovat:
suomalainen kultakausi
turkulainen ja alueella tehty kansallisesti merkittävä taide, mm. modernismi
suomalainen ja kansainvälinen surrealismi
pohjoismainen taide
taiteilija-omakuvat
1960-luvun pop-henkinen taide
nykytaide eri muodoissaan

1.5. Osakokoelmat

Kokoelma Ernst ja Magnus Dahlström, 1904. 48 teosta (35 + 13 teosta)
Suomen taiteilijoiden lahja taidemuseorakennuksen kustantaneille turkulaisille liikemiesveljeksille. Kokoelma sisältää ensisijaisesti pienimuotoisia akvarelleja ja öljymaalauksia ajankohdan eturivin kotimaisilta taiteilijoilta, mm. kymmenen Hugo Backmanssonin vesivärimaalausta.

Kokoelma Magnus ja Ellen Dahlström, 1929. 20 teosta
Kokoelma käsittää ensisijaisesti kotimaista kultakauden ajan maalaustaidetta kuten Gunnar Berndtsonin *Peilin ääressä*, Oscar Kleinehin *Myrsky, aihe Uudenmaan saaristosta* ja Hugo Simbergin *Perunatyttö*. Ellen Dahlström oli jo 1928 lahjoittanut museolle ruotsalaisen Nils von Dardelin temperamaalauksen *Paranooikko*.

Kokoelma Laaksonen, 1939
Alkujaan 79 teosta käsittäneen kokoelman – "Tohtori Erik Laaksosen taulukokoelman" –
lahjoitti turkulainen lääketieteen lisensiaatti Erik Aksel Laaksonen. Kokoelmaa kartutettiin myöhemmin ostoin, ja teosten lopullinen lukumäärä on 96. Alkuperäiseen lahjoituskokonaisuuteen

kuuluu pääosin öljymaalauksia 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun kotimaisilta taiteilijoilta. Kokoelmaan sisältyy kultakauden taiteilijoiden töiden ohella joukko turkulaisten taidemaalareitten teoksia. Alkuperäisestä kokoelmasta myytiin 1981 kolme Jalmari Ruokokosken ja kaksi Ali Munsterhjelmin maalausta, joista saaduilla varoilla hankittiin Vilho Lammen maalaus *Omakuva* (1932).

Westerholmiana, 1959

Victor Westerholmin perillisten ja taiteilijan tyttären neiti Greta Westerholmin lahjoitus käsittää vedoksia, joista pääosa on vanhaa eurooppalaista reproduktiografiikkaa. Mukana on myös yksi Rembrandtin viivasyövytys, joka on kuitenkin ilmeisesti jälkivedos. Victor Westerholm oli käyttänyt teoksia oppimateriaalina, ja ne ovat taiteilijan ateljeen jäämistöä. Kokoelma nimettiin taiteilijan mukaan Westerholmianaksi, ja se muodostaa museon vanhan ulkomaisen grafiikan kokoelman ytimen.

Kokoelma Nils Dahlström, 1973. 96 teosta

Kokoelman lahjoitti kauppaneuvos Ernst Dahlströmin pojanpoika. Toimitusjohtaja Nils Dahlström keräsi kokonaan oman kokoelman lukuun ottamatta kahta isoisältä perittyä maalausta. Ensisijaisesti kotimaista maalaustaidetta käsittävä kokoelma painottuu 1800-luvun lopun kultakauteen. Erityisen merkittävän kokonaisuuden muodostavat 19 Alfred William Finchin maalausta. Niiden joukossa on neljä taiteilijan varhaiskauden teosta. Kokoelmaan sisältyy myös merkittävä otos Akseli Gallen-Kallelan maalauksia eri kausilta. Uudempaa maalaustaidetta edustavat Åke Mattas ja Mauno Markkula. Kokoelmaan kuuluu lisäksi kaksi ranskalaisen Aristide Maillolin pienoisveistosta.

Kokoelma Nikander, 1990. 79 teosta

Kokoelman lahjoitti tamperelainen oopperalaulaja Toini Nikander. Se käsittää ensisijaisesti vanhempaa kotimaista maalaustaidetta, mm. useita Pekka Halosen teoksia. Merkittävä teosryhmä kokoelman sisällä ovat Magnus Enckellin koloristisen kauden työt.

Kokoelma Birgit Helena Hougberg, 1994. 59 teosta

Kokoelman lahjoitti helsinkiläinen yksityishenkilö, jonka isä, lääketieteen ja kirurgian tohtori Emil Hougberg (1857 – 1909), oli pääosin kerännyt teokset. Ne olivat siten pysyneet samassa perheessä sadan vuoden ajan. Kokoelma käsittää vanhaa kotimaista ja ulkomaista, etupäässä ruotsalaista taidetta. Kokoelmassa ovat keskeisellä sijalla von Wright -veljesten teokset, sillä tohtori Hougberg tunsi henkilökohtaisesti Ferdinand von Wrightin. Myös ruotsalainen Johan Tirén on edustettuna teosryhmällä.

Kokoelma Niilo Jokipohja, 1996 –

Kotkalainen kirjastonhoitaja Niilo Wilhelm Jokipohja lahjoitti varoja Turun taidemuseon kokoelman täydentämiseksi "mieluummin vanhemmalla taiteella". Hänen nimeään kantava kokoelma, jota kartutetaan vuosittain, käsitti vuoden 2005 lopussa yhteensä 101 teosta. Niiden joukossa on mm. Victor Westerholmin 1880-luvun tuotannon merkkiteos *Koivuhaka* (1888). Maalausten lisäksi kokoelmaa on kartutettu piirustuksilla ja grafiikalla.

Sirkku Mikkosen kokoelma, 2003. 138 teosta

Helsinkiläisen yksityishenkilön pääosin 1990-luvulla keräämä nykytaiteen kokoelma käsittää kotimaisia maalauksia, veistoksia, piirustuksia ja grafiikkaa. Kokoelma sisältää etabloituneitten nimien lisäksi runsaasti nuorten taiteilijoiden teoksia.

Kokoelma Aito Mäkinen, 2004. 142 teosta

Turkulais-helsinkiläisen elokuvaohjaajan keräämä kokoelma käsittää ensisijaisesti koti- ja ulkomaista nykytaidetta, mutta siihen sisältyy myös esimerkkejä vanhasta kotimaisesta grafiikasta (Hugo Simberg, Albert Edelfelt). Kokoelmassa on myös teosryhmiä eri taiteilijoilta, mm. Mari Rantaselta.

Kokoelma Henry Lönnfors, 2004. 70 + 52 teosta

Turkulaisen oikeustieteen tohtorin ja Turun Taideyhdistyksen pitkäaikaisen rahastonhoitajan lahjoittama kokoelma käsittää kotimaista nykytaidetta ja vanhaa ulkomaista taidetta. Erityisen merkittävä kokonaisuus on 52 ulkomaisen miniatyyrin kokoelma. Siihen kuuluu erityisesti ruotsalaisten taiteilijoiden maalaamia muotokuvia.

Kokoelma Warén, 2005 (1993). 42 teosta

Helsinkiläisen taidemaalarin Anneli Warén-Brandersin lahjoittama kokoelma käsittää hänen vanhempiensa teoksia: 40 Matti Warénin öljy- ja vesivärimaalausta ja kaksi Anni Brandt-Warénin pastellia. Teokset edustavat 1910- ja 1920-luvun varhaista kotimaista modernismia.

Kokoelmaan on lahjoittajan toivomuksesta liitetty myös kolme hänen jo aikaisemmin (1993) museolle luovuttamaansa Matti Warénin akvarellia.

Turun taidemuseon Ystävien kokoelma, 1985 –

Ystäväyhdistyksen kokoelmaa on kartutettu alusta alkaen aktiivisesti ja se käsitti vuoden 2005 lopussa 72 teosta. Kokoelman pääpaino on kotimaisella modernilla ja nykytaiteella mutta myös skandinaavista nykytaidetta on hankittu (Ernst Billgren: *Två möjligheter*). Kokoelmassa on teosryhmiä

yksittäisiltä taiteilijoilta kuten Ismo Kajanderilta, Harro Koskiselta ja Kauko Lehtiseltä. Ystäväyhdistys tuki lisäksi huomattavalla rahasummalla Werner Holmbergin maalauksen *Syysaamu* (1856) hankintaa Saksasta 1991. Se myös rahoitti Elin Danielson-Gambogin maalauksen *Omakuva* hankinnan Italiasta 1996.

Valtion vakuusrahaston kokoelma (Suomen Säästöpankki -kokoelma), 1994. 259 teosta
Kokoelma käsittää ensisijaisesti kotimaista nykytaidetta (maalauksia, grafiikkaa, veistoksia). Joukossa on myös muutamia vanhaa kotimaista taidetta edustavia maalauksia (mm. Victor Westerholm, Jalmari Ruokokoski). Kokoelman omistaja, Valtion taidemuseo, on tallettanut kokoelman pysyvästi Turun taidemuseoon.

Kokoelma Jussi Mäntynen, 1967; 1970; 1981. 77 teosta
Jussi Mäntysen eläinveistoksia käsittävän kokoelman lahjoittivat Turun kaupungille taiteilija ja hänen vaimonsa Aune Mäntynen. Lahjoittajien toivomuksesta kokoelmaa säilytetään ja pidetään esillä Turun taidemuseossa.

Suomen Taiteilijaseuran talletuskokoelma, 2000. 48 teosta
Kokoelmaan sisältyy mm. joukko Sulho Sipilän modernistisia akvarelleja.

2. Kokoelmaa määrittävät lait, asetukset, ohjesäännöt ja sopimukset

Museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa. (Museolaki 3.8.1992/729 1§ ja Laki museolain 1 ja 2 §:n muuttamisesta 11.10.2005.)

Turun taidemuseo noudattaa kaikessa toiminnassaan Suomen lakia sekä erityisesti aluetaidemuseosta annettua lakia ja asetusta. (Laki aluetaidemuseosta 3.8.1992/729, asetus aluetaidemuseosta 11.12.1992/1312.) Lain mukaan Turun taidemuseo toimii Varsinais-Suomen aluetaidemuseona. (Museolaki/aluetaidemuseo 7§.) Sen tehtävänä on tukea, edistää ja tulkita alueensa kuvataiteita ja niiden tutkimusta, kartuttaa, säilyttää, pitää nähtävänä ja tutkia taidekokoelmiaan sekä kehittää ja avustaa oman alueensa taidemuseotoimintaa. Tämä tapahtuu

kiinteässä vuorovaikutussuhteessa ympäröivän yhteiskunnan ja yleisön kanssa. Turun taidemuseon tulee lisäksi huolehtia muista tehtävistä, jotka sille säädetään tai
määrätään. Turun taidemuseo ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon tekijänoikeuslain ja sen määräykset.

Kokoelman omistaa Konstföreningen i Åbo – Turun Taideyhdistys ry. Mikäli Taideyhdistys lopettaa toimintansa, kokoelman omistusoikeus siirtyy yhdistyksen toimintasääntöjen mukaisesti Turun kaupungille, elleivät lahjoittajatahot ole toisin määränneet.

Turun taidemuseon johtosäännössä (17.3.1988) määrätään, että taidemuseon tehtävänä on säilyttää, kartuttaa ja täydentää Taideyhdistyksen omistamia taidekokoelmia ja pitää kokoelmat yleisön nähtävänä näyttelyissään. Lisäksi johtosäännössä määrätään, että taidemuseon kokoelmat, joita säilytetään Turun kaupungin omistamassa taidemuseorakennuksessa, on järjestettävä siten, että yleiskatsaus kokoelmiin on saatavissa ja että edellä mainittuihin kokoelmiin kuuluvat teokset on tieteellisesti luetteloitava.

Turun kaupungin ja Konstföreningen i Åbo – Turun taideyhdistys ry:n välisessä sopimuksessa (6.9.2005) on sovittu seuraavaa: Turun taidemuseon tilat Puolalanmäellä säilyvät Taideyhdistyksen käytössä niin pitkään kun Taideyhdistys säilyttää siellä arvokkainta osaa taidekokoelmastaan. Taideyhdistys sitoutuu vaalimaan turkulaista ja suomalaista kulttuuriperintöä ylläpitämällä korkeatasoista taidemuseotoimintaa Turun taidemuseon tiloissa, jolloin Taideyhdistys käytettävissä olevien resurssiensa puitteissa ja toimintaansa innovatiivisesti kehittämällä ylläpitää kansallisaarteiston veroista taidekokoelmaa ja pitää edustavaa otosta esillä yleisön nähtävänä Puolalanmäen museorakennuksessa. Sopimuksessa on edelleen määrätty, että Taidemuseo ylläpitää sadan vuoden aikana talletettua arkisto- ja kirjastomateriaalia tutkijoitten ja muiden tietoa tarvitsevien käytettäväksi.

Erityisehtoja:
Kokoelma Nils Dahlströmiin (1973) sisältyy ehto, jonka mukaan pääosa teoksista (65) säilyy lahjoittajan lesken asunnossa tämän elinajan.
Kokoelma Niilo Jokipohjan (1996) testamenttiin sisältyy toivomus siitä, että museon kokoelmaa kartutetaan "mieluummin vanhemmalla taiteella" lahjoittajan osoittamilla varoilla.
Kokoelma Henry Lönnforsin (2004) testamenttiin sisältyy velvoite kartuttaa miniatyyrikokoelmaa kolmen lahjoittajan määräämän asiantuntijan voimin.

Kokoelma Jussi Mäntynen (1967, 1970, 1981) on lahjoitettu Turun kaupungille, joka on velvoitettu säilyttämään ja pitämään kokoelmaa esillä Turun taidemuseossa.
Suomen Taiteilijaseuran talletuskokoelman kohdalla talletus on voimassa toistaiseksi.

Yksittäisen lahjoituskokoelman nimen määrittää lahjoittaja niin halutessaan.

Edellä mainittuja lakeja ja ohjeistuksia pyritään noudattamaan ristiriidattomasti.

3. Kokoelmatyön ammattieettiset periaatteet

Turun taidemuseo noudattaa toiminnassaan ja kokoelmapolitiikassaan museotyölle asetettuja eettisiä normeja, jotka koskevat sekä taidemuseota instituutiona että siellä työskentelevää museoammatillista henkilökuntaa yksilöinä. Etiikka koostuu niistä perusperiaatteista, joiden mukaan museotyötä tehdään ja jotka ovat yleisesti hyväksyttyjä Suomessa ja myös kansainvälisesti. Noudatettava ammattietiikka pohjautuu ICOM:n ja ICOM:n Suomen komitean vuonna 2001 hyväksymään ohjeistukseen "Museotyön ammattieettiset säännöt", joissa määritellään yksityiskohtaisesti museolaitoksen etiikkaa ja ammatillista käyttäytymistä. Ammattietiikka korostaa museon ja sen henkilökunnan luottamuksellista ja puolueetonta roolia kaikissa alan asiantuntemusta vaativissa kysymyksissä. Museotyössä noudatetaan Suomen lakia, asetuksia ja hallituksen ratifioimia kansainvälisiä sopimuksia, jotka koskevat kulttuuriomaisuutta, luonnon ja ympäristönsuojelua.

4. Kartuntapolitiikka ja taideteosten hankkiminen

4.1. Yleiset periaatteet

Kartuntapolitiikka koskee kaikkia kokoelmiin hankittavaksi aiottuja tai lahjoituksina tarjottavia taideteoksia.

Kokoelmaan hankittavien ja liitettävien teosten keskeisimpinä lähtökohtina ovat:
teoksen korkea taiteellinen laatu
teos edustaa merkittävällä tavalla aikansa kuvataidetta / visuaalista taidetta

teoksella on suhde olemassa olevaan kokoelmaan ja/tai sen katsotaan profiloivan tulevaisuuden kokoelmaa halutulla tavalla

Edellä mainitut periaatteet perustellaan selkeästi kunkin hankittavan teoksen kohdalla.

Kartuntapolitiikka tarkistetaan vähintään viiden vuoden välein ja tarpeen vaatiessa useammin.

4.2. Kartuttamisen suuntaviivat ja painopisteet

Turun taidemuseo on perustamisestaan lähtien pyrkinyt toiminnassaan ajankohtaisuuteen ja kartuttanut kokoelmaansa ennen kaikkea suomalaisella ja jossain määrin pohjoismaisella ja kansainvälisellä kuvataiteella, jonka on katsottu edustavan oman aikansa merkittävintä taidetta. Tämä periaate on edelleen hyvä lähtökohta hankintapolitiikalle ja dokumentointitoiminnalle sillä lisäyksellä, että erityistä huomiota kiinnitetään taiteen alati muuttuvaan luonteeseen sekä kuvataiteen käsitteen laajentumiseen. Taidemuseon omin varoin tehtäviä nykytaiteen hankintoja pyritään lisäämään, jotta voidaan luoda ja rakentaa tulevaisuutta varten täydentyvää kotimaista ja kansainvälistä kokoelmaa, josta muodostuu aikojen kuluessa merkittävä osa suomalaista kulttuuriperintöä. Tavoitteena on säilyttää Turun taidemuseo merkittävimpien suomalaisten taidemuseoitten joukossa ja huolehtia siitä, että teoksia hankitaan nyt määriteltyjä periaatteita noudattaen kokoelmaan vuosittain.

Kokoelman suunnitelmallinen ja profiloitu sekä mahdollisimman tasokas ja laaja kartuttaminen on tärkeä osa Turun taidemuseon toimintaa Varsinais-Suomen aluetaidemuseona. Turun taidemuseon kokoelmapolitiikka suhteutetaan sekä valtakunnalliseen että Varsinais-Suomen alueella toimivien muiden taidemuseoiden ja suurimpien julkisten kokoelmien vastaaviin. Kokoelmaa linjattaessa kiinnitetään erityistä huomiota työnjakoon kahden muun turkulaisen taidemuseon (Wäinö Aaltosen museo, Aboa Vetus & Ars Nova) kanssa. Paikallisella ja valtakunnallisella yhteistyöllä pyritään muodostamaan kansallisesti ja pohjoismaisittain merkittävä kokoelma erityisesti suomalaisesta ja oman alueen kuvataiteesta sekä välttämään päällekkäisiä tai kilpailevia hankintoja.

Kokoelmaan hankitaan pääasiassa kotimaista kuvataidetta huomioiden kokoelmassa jo olevia painopisteitä. Tämä koskee myös nykytaiteen hankintoja, joita tehdään resursseista johtuen hyvin valikoiden periaatteella ”vähemmän mutta merkittävää”. Hankinnoissa pyritään huomioimaan nykyisen visuaalisen kulttuurin moninaisuus ja eri välineet. Kuvataiteen kentän jatkuvasta

laajenemisesta ja käytettävissä olevista resursseista johtuen on perusteltua erikoistua nykytaiteen hankkijana. Tarkempaan profilointiin kannustaa – ja aluetaidemuseoiden kohdalla velvoittaa – Valtion taidemuseon valtakunnallinen taidemuseoita koskeva kokoelmapoliittinen selvitys ja suositus sekä vuonna 2006 voimaan astunut uusi museolaki.

Vanhemman kotimaisen taiteen osalta kokoelmaa täydennetään sekä yliopistollisen että museon oman tutkimuksen ja uudelleenarvioinnin perusteella. Hankinnoissa suositaan painotetusti 1900-luvun taiteen teoksia, koska kyseiset teokset ovat hinnaltaan vielä järkevästi tavoitettavissa. Hankintoja tehdään perustellusti myös 1900-lukua varhaisemman taiteen osalta.

Turkulaisten ja Varsinais-Suomen alueella vaikuttaneiden/vaikuttavien taiteilijoiden tuotanto ja teokset ovat vahvasti edustettuina kokoelmassa. Tätä kokoelman keskeistä osaa vahvistetaan edelleen uushankinnoin silloin, kun heidän taiteellaan katsotaan olevan myös valtakunnallista merkittävyyttä. Oman alueen kuvataiteen tallentamisessa yhteistyö ja työnjako muiden alueella toimivien taidemuseoitten ja julkisten kokoelmien välillä on erityisen tärkeää.

Pohjoismaisen taiteen hankinta on edelleen perusteltua kokoelmahistorian valossa ja tätä juonnetta kokoelmaprofiilissa vahvistetaan myös nykytaiteen osalta. Kokoelman kansainvälinen osa muodostuu pääasiassa piirustuksista ja grafiikasta. Surrealismi on edustettuna melko hyvin määrätietoisten hankintojen ansiosta. Kansainvälistä vanhempaa ja uudempaa kuvataidetta pyritään hankkimaan mahdollisuuksien mukaan, jotta kotimaista kuvataidetta voidaan tarkastella laajemmassa kontekstissa.

Kokoelmahankintoja tehdään taidemuseon omien budjettivarojen ja Magnus ja Ellen Dahlströmin rahaston tuoton lisäksi Niilo Wilhelm Jokipohjan testamenttivaroilla ja Turun taidemuseon Ystävät ry:n taideteoshankintoihin keräämillä varoilla. Henry Lönnforsin testamenttivaroista täydennetään hänen lahjoittamaansa kansainvälisen miniatyyritaiteen kokoelmaa.

Hankintapolitiikan yhtenä tavoitteena on luoda taidemuseon kokoelman sisälle teosryhmiä, jotka valottavat niin yksittäisten taiteilijoiden kuin tietyn aikakauden kehitystä ja ominaispiirteitä. Erityisesti vanhemman ja modernin taiteen kohdalla periaatteena on pyrkiä hankkimaan esimerkkejä tekijän tuotannon eri vaiheista. Tarkoituksena ei ole täyttää järjestelmällisesti kokoelman sisälle syntyneitä aukkoja, vaan niiden katsotaan olevan osa museokokoelman historiaa.

Teoksia voidaan hankkia suoraan taiteilijalta, yksityisiltä tahoilta, gallerioista ja muista julkisista näyttelypaikoista, huutokaupoista sekä taidemuseon omista näyttelyistä. Teoksia on perusteltua hankkia museon itse järjestämistä näyttelyistä, koska esille asetetun taiteilijan tai taiteilijaryhmän tuotanto on jo näin katsottu merkittäväksi. Teoksia on perinteisesti hankittu myös Turun Piirustuskoulun debyyttinäyttelyistä.

4.3. Turun Taidemuseon Ystävät ry

Turun taidemuseon Ystävät ry on perustamisestaan vuodesta 1985 alkaen kartuttanut taidemuseon kokoelmaa erityisesti nykytaiteen sekä yksittäisillä vanhemman taiteen teoksilla. Ystäväyhdistyksen tarkoituksena on hankkia varoja taidemuseon kokoelmien täydentämiseksi sekä museon toiminnan ja julkaisujen tukeminen. Yhdistys on myös kustantanut yksittäisten hankkimiensa teosten konservoinnin. Ystäväyhdistyksen teoshankinnat tehdään yhteisymmärryksessä taidemuseon kanssa.

4.4. Hankintaprosessin kuvaus

Hankintapäätökset

Teoshankinta-asioita käsittelee ja valmistelee kolmijäseninen hankintatyöryhmä, jonka muodostavat museonjohtaja, kokoelmista vastaava amanuenssi sekä yksi museon ulkopuolinen, kerrallaan kolmivuotiskaudeksi valittava kuvataiteen asiantuntija. Ulkopuolinen jäsen on määräajoin (3 vuotta) vaihtuva, eikä samaa henkilöä voida valita heti seuraavalle kolmivuotisjaksolle. Museonjohtaja tekee esityksen asiantuntijasta Taideyhdistyksen hallitukselle, joka päättää valinnasta. Hankinta-asiantuntijaryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa, ja sihteerinä toimii kokoelmista vastaava amanuenssi. Hankinta-asiantuntijaryhmä esittelee hankintaehdotuksen kirjallisin perusteluin Turun Taideyhdistyksen hallitukselle, joka viime kädessä päättää hankinnoista.

Kirjalliset perustelut hankinnalle

Hankintatyöryhmä esittää yllä mainittujen yleisten hankintaperiaatteiden mukaiset perustelut teoksen taiteellisesta merkityksestä ja soveltuvuudesta museon määrittelemään kokoelmaprofiiliin. Perustelut liitetään hallituksen kokouksen pöytäkirjaan.

Hankintasopimukset

Tarvittaessa, teoksen luonne, käyttö ja materiaalit huomioiden, teoshankinnasta tehdään kirjallinen sopimus taiteilijan / teoksen myyjän kanssa.

Teoksen elinkaari, esilläpito, materiaalien erityisominaisuudet, hoito ja arvioitu säilyvyys
Taidekonservaattori tutkii ja tarkastaa tarvittaessa taideteoksen ennen hankintaa.
Tapauskohtaisesti nykytaiteen osalta pyydetään konservaattorin kirjallinen lausunto teoksen elinkaarta, materiaalien erityisominaisuuksia, hoitoa ja säilyvyyttä koskevista asioista. Nämä asiat pyritään ottamaan huomioon hankintaa tehtäessä. Mikäli kyseessä on vanhempaa taidetta edustava, huoltotoimenpiteitä vaativa teos, se konservoidaan mahdollisimman nopeasti hankinnan jälkeen.

Mediataidetta hankittaessa on sopimukseen sisällytettävä ehto, joka oikeuttaa ja velvoittaa museon siirtämään teoksen aina uuteen formaattiin, jotta sen säilyminen ja käyttö taataan. Sellaisten mediataiteen teosten osalta, joiden esittäminen edellyttää niihin sisältyvien tekijänoikeuksien siirtoa, museo tekee tekijänoikeuslain mukaiset sopimukset. Sopimuksissa määritellään museolle siirtyvien kopiointi- ja esitysoikeuksien laajuus.

4.5. Lahjoitukset, testamentit ja talletukset

Turun taidemuseo voi ottaa vastaan teoslahjoituksia, testamentteja ja talletuksia. Näillä tavoin kokoelmaan tarjottuja teoksia koskevat museon kokoelmapolitiikassa määritellyt hankintakriteerit ja taidehistoriallinen merkitysarvo. Otettaessa vastaan lahjoituksia ja testamentteja niiden sisällöstä pyritään, milloin mahdollista, neuvottelemaan etukäteen lahjoittajan/ testamentin tekijän kanssa. Museoammattilaiset myös tutustuvat teoksiin ennakolta mikäli mahdollista. Museon kokoelmaan pyritään valitsemaan ainoastaan kokoelman kannalta kiinnostavat teokset. Lahjoittajan suostumuksella voidaan myös sopia käytännöstä, jonka mukaan museolle vähemmän tärkeät teokset voidaan myydä ja niistä saaduilla varoilla hankkia kokoelman kannalta merkityksellisempiä teoksia. Lisäksi huomioidaan, etteivät teoksiin liittyvät testamentti- ja tai muut ehdot ole kohtuuttomia eivätkä vaikeuta museon normaalia toimintakäytäntöä. Museo ei hyväksy lahjoitusta tai jälkisäädöstä vastaanottaessaan velvoitetta, joka koskee teosten pysyvää esilläpitoa. Tarjotuista lahjoituksista voidaan myös perustellusti kieltäytyä. Vastaanotetuista lahjoituksista laaditaan kirjallinen sopimus lahjoittajan kanssa.

Museo pyrkii ottamaan vastaan talletuksia ainoastaan sillä ehdolla, että teokset tulevat myöhemmin kokoelman osaksi. Tästä tehdään kirjallinen, juridisesti pitävä sopimus. Periaatteessa lyhyen

aikajakson talletuksia ei oteta vastaan ja pidempiaikaisia harkitaan tarkoin. Talletukset eivät saa aiheuttaa kohtuuttomasti ylimääräisiä kuluja museolle.

Esteellisyyskysymysten liittyessä taideteoksen hankintaan, esim. jos myyjänä on museon henkilökunnan tai hallituksen jäsen tai heidän lähisukulaisensa, museo pyytää teoksesta riippumattoman asiantuntijalausunnon.

4.6. Teosten poistaminen kokoelmasta

Museokokoelmien edellytetään yleisesti olevan pysyviä. Museokäytäntö ei hyväksy kokoelmien myymistä tai teosten tarkoituksellista hävittämistä. Mikäli taideteos katoaa, tieto siitä merkitään Turun taidemuseon MUUSA-teostietokantaan. Kun teos on ollut kateissa kahdessa viimeksi suoritetussa kokoelmakohtaisessa määräaikaisinventoinnissa, teoksen tiedot voidaan siirtää erilliseen kadonneiden taideteosten tiedostoon. Inventaarionumeroa ei poisteta tai käytetä uudelleen. Tällä tavoin varmistetaan museon kokoelmahistorian säilyminen.

Vaurioituneita taideteoksia ei periaatteessa hävitetä. Niiden osalta teostietokantaan merkitään tieto vaurioitumisesta sekä tieto, että teosta ei saa asettaa julkisesti esille. Taideteoksen hävittäminen voi tulla kyseeseen joissain erityistapauksissa. Taideteos voidaan poistaa kokoelmasta sen tuhouduttua, vakavasti vaurioiduttua tai pysyvästi kadottua tilanteessa, jossa teoksen aiheuttama hajuhaitta tai muu muutos materiaaleissa uhkaa vahingoittaa muita taideteoksia tai museon työntekijöitä. Myös materiaaliltaan arat teokset kuten tuholaisille alttiit tekstiilit ja ajan kuluessa häviävät teokset voidaan tarvittaessa poistaa kokoelmasta. Hävittämisestä on tehtävä museonjohtajan kirjallinen päätös, jonka kokoelmista vastaava amanuenssi ja konservaattori varmentavat. Taideyhdistyksen hallitus vahvistaa hävittämisen kokouksessaan. Taideteosta hävitettäessä on huomioitava tekijänoikeuslaki.

5. Kokoelman dokumentointi ja rekisteröinti

Turun taidemuseon tehtävänä on harjoittaa kokoelma- ja näyttelytoiminnan dokumentointia ja luettelointia. Toimenpiteet pyritään tekemään mahdollisimman laaja-alaisesti eri tekniikoita ja menetelmiä hyödyntäen. Dokumentoinnissa ja tietojen luetteloinnissa noudatetaan niistä annettuja ohjeita ja sääntöjä. Museon velvollisuutena on huolehtia, että taideteostiedot ovat ajan tasalla. Myös

muu kokoelmatyötä koskeva ja jatkuvasti karttuva taidehistoriallinen tieto pyritään tallentamaan teostietokantaan.

Teostietokannan hoitaminen ja ajan tasalla pitäminen on Turun taidemuseossa tehtävän taidehistoriallisen tutkimuksen perustyötä ja edellyttää vuosittaisen, kansallisen ja kansainvälisen näyttelytoiminnan sekä julkaisujen aktiivista seuraamista. Luottamuksellisiksi määriteltyjä tietoja ei luovuteta ulkopuolisille. Teoshankinnat kirjataan vuosittain myös taidemuseon toimintakertomukseen.

Taideteosten ripustusohjeiden ja -tietojen säilyttäminen kuuluu kokoelmista vastaavan amanuenssin ja museomestareiden velvollisuuksiin.

5.1. Rekisteröinnin tapa

Kokoelmaan tuleva uusi teos saa juoksevan inventaarinumeron mahdollisimman nopeasti.
Teos inventoidaan MUUSA-teostietokantaan ja manuaaliseen inventaarikirjaan. Molempiin liitetään taiteilijatieto, teoksen nimi, ajoitus, tekniikka, koko, merkinnät ja hankintatiedot sekä muut mahdolliset taideteokseen liittyvät tiedot. Teos kuvataan ja tunnistuskuva liitetään teostietokantaan.

Museon asiakirja-arkistokokoelman karttuminen kirjataan museon arkistokaavan. Arkistolahjoitusten yhteydessä tehdään kirjallinen sopimus. Kirjastolahjoitusten käsittelyssä sovelletaan alan käytäntöä.

5.2. Kuvallinen dokumentointi

Kuvallinen dokumentointi on järjestetty museon oman henkilökunnan toimesta ja painokelpoisen materiaalin kuvaamisesta on tehty sopimus ammattikuvaajan kanssa. Valokuvaaja on luovuttanut kuviaan koskevat tekijänoikeudet museolle. Samoin museon henkilökunnan ottamien kuvien tekijänoikeudet ovat museolla.

Teosten tunnistuskuvaus
Inventoitavista teoksista otetaan digitaalinen tunnistuskuva, joka liitetään MUUSA-teostietokantaan. Tunnistuskuvat ovat museon oman henkilökunnan ottamia. Tunnistuskuvat ovat matalaresoluutioisia ja niiden kuvatiedostot ovat Valtion taidemuseon MUUSA-palvelimella Helsingissä.

Muu kuvallinen dokumentointi

Museon omistamien teosten kuvausta jatketaan järjestelmällisesti. Pääasiallisesti kuvat ottaa ammattikuvaaja digikameralla. Tavoitteena on saada digitaalisessa muodossa oleva arkisto- ja painokelpoinen kuva kaikista kokoelman teoksista. Vanhoja laakadioja digitoidaan museon omalla skannerilla, mikäli niiden laatu sen sallii. Kuvien nykyiset tekijänoikeudet ovat pääosin museolla. Museo rajoittaa teoksiensa kuvaamista ja hoitaa ne pääasiallisesti oman sopimusvalokuvaajansa kanssa. Samoin kuvien mahdollisesta arkistoimisesta muualle kuin museon omille palvelimille sovitaan erikseen.

Museon toimintaa dokumentoidaan henkilökunnan voimin. Merkittävien näyttelyiden dokumentointiin voidaan käyttää lisäksi museon sopimusvalokuvaajaa.

5.3. Teokset, joilla on rajattu elinkaari

Rajatun elinkaaren omaavan teoksen hankinnan yhteydessä pyydetty konservaattorin kirjallinen lausunto (ks. kohta 4.4.) liitetään hankintapöytäkirjaan ja tieto viedään myös MUUSA-teostietokantaan. Teostietokantaan kirjataan myös tieto mahdollisista erikoisolosuhteista säilytyksen suhteen.

5.4. Konservoinnin rekisteröinti

Konservoitavasta taideteoksesta laaditaan kirjallinen raportti, josta ilmenevät suoritetut toimenpiteet. Raportti arkistoidaan. Tiedot konservoinnin ajankohdasta ja tekijästä sekä viittaus kirjalliseen raporttiin viedään MUUSA-teostietokantaan. Myös maalausten kehysten konservointitoimenpiteet kirjataan teostietokantaan.

5.5. Tutkimus

Kokoelmaan kohdistuva tutkimus voi liittyä teokseen, taiteilijaan/ taiteilijaryhmään, kontekstiin, teoksen kuntoon, konservointiin, historiaan, provenienssiin, temaattisuuteen tai kokoelmakohtaisiin painopistealueisiin. Laajemmassa mielessä kysymyksessä voi olla kokoelman historiaan liittyvä

perustutkimus. Oman kokoelman ohella tutkimuskohteena voivat olla myös vaihtuvien näyttelyiden teokset.

Museoammattilaisten ohella pyritään suosimaan kontakteja taiteen tutkijoihin laaja-alaisuuden ja eri näkökohtien esille tulemisen turvaamiseksi. Huomiota pyritään kiinnittämään museossa tehtävien julkaisujen yleistajullisuuteen pohtimalla tekstien tasoa ja kohderyhmää.

6. Säilytys, hoito ja turvallisuus

Turun taidemuseon koko teoskanta on vakuutettu. Vakuutus koskee niin näytteillä kuin varastossa olevia teoksia. Museon ulkopuolelle talletetut teokset vakuuttaa talletuksen vastaanottaja museon määrittelemistä vakuutusarvoista.
Taideteosten fyysisestä hoitamisesta ja säilymisestä vastaavat kokoelma-amanuenssi ja museomestarit sekä erikseen palkattavat yksityiset konservaattorit.

Pelastussuunnitelma

Turun taidemuseolla on vuonna 2005 päivitetty pelastussuunnitelma (ks. kohta 6.3.).

Rakennuksen olosuhteet

Turun taidemuseon museorakennuksen olosuhteet on määritelty yleisen museokäytännön mukaisiksi. Päämääränä on taideteosten säilymisen turvaaminen. Ilmastointilaitteistolla varustetuissa tiloissa kostutuksella, kuivauksella ja jäähdytyksellä pyritään olosuhdevaatimukset täyttäviin arvoihin. Museon henkilökunnalla on velvollisuus ilmoittaa museomestareille kaikista mahdollisista olosuhdemuutoksista ja vioista teknisissä laitteissa. Normeista poikkeavat olosuhteet määritellään tapauskohtaisesti. Turun taidemuseon tiloissa on museostandardien mukaiset valaistusolosuhteet.

Taideteosten säilytys- ja sijaintitiedot

Taideteokset on varastoitu asianmukaisiin ja olosuhdevaatimukset täyttäviin säilytystiloihin. Taideteosten säilytys- ja sijaintipaikat päivitetään MUUSA-teostietokantaan. Päivityksen tekee MUUSA-työskentelystä vastaava museomestari. Taideteosten säilytystiloihin pääsy on rajoitettu ja kävijöistä pidetään erillistä kirjaa.

Henkilökunnan koulutus

Turun taidemuseon henkilökunnan koulutus järjestetään siten, että ammatillinen osaaminen pysyy museoalan edellyttämällä tasolla. Koulutusta järjestetään tarpeen mukaan ja omaehtoista opiskelua tuetaan.

Taidemuseon toiminnan keskeinen periaate on varmistaa kokoelmien säilyminen.
Kokoelmista vastaava amanuenssi huolehtii museonjohtajan valvonnassa kokoelmien inventaarioon viemisestä, säilytyksen, hoidon sekä lainaus- ja talletustoiminnan kehittämisestä sekä kokoelmien määräaikaisinventoinneista.

Puuttuviksi todetuista teoksista ilmoitetaan välittömästi museonjohtajalle ja kokoelmista vastaavalle amanuenssille, jotka tekevät päätöksen katoamisen kirjaamisesta taideteosrekisteriin ja arkiston tietokantoihin. Tieto rikosepäilystä tulee ilmoittaa viipymättä Turun Taideyhdistyksen hallituksen puheenjohtajalle ja rahastonhoitajalle sekä taidemuseon viestintävastaavalle. Anastetuksi todetusta tai anastetuksi epäillystä teoksesta tulee ilmoittaa poliisille. Turun Taideyhdistyksen hallitus päättää rikosilmoituksen tai tutkintapyynnön tekemisestä.

6.1. Konservointipolitiikka

Turun taidemuseolla ei ole omaa konservaattoria, ja tarpeen vaatiessa turvaudutaan ostopalveluihin. Konservointitoiminnassa noudatetaan alan kansainvälisiä eettisiä normeja. Resursseista johtuen tärkeintä toimintaa on ennaltaehkäisevä konservointi, joka tähtää siihen, että teosten kanssa tekemisissä olevat ja niitä käsittelevät henkilöt perehdytetään oikeisiin toimintatapoihin. Vakinainen ja tilapäinen henkilökunta ohjeistetaan ja perehdytetään teosten käsittelyyn tai turvaamiseen kaikissa tilanteissa.

Oikeaoppisilla säilytys- ja valaistusolosuhteilla pyritään edistämään teosten säilymistä.
Nämä olosuhteet käsittävät niin tasaisen lämmön ja kosteuden kuin valaistuksen säätelyn. Paperipohjaisten teosten kohdalla kiinnitetään huomiota hapottomaan eristykseen.

Konservoitavien teosten kohdalla noudatetaan vuosittain priorisointia, joka pohjautuu vuosina 1998 – 1999 tehtyyn ja vuonna 2002 päivitettyyn teoskannan kuntokartoitukseen. Sen perusteella on valittu vuosittain konservoitavat teokset. Tilaa jätetään kuitenkin myös akuuteille tapauksille. Teoskohtaisten kuntokartoitusten laatimista pyritään jatkamaan.

Turun taidemuseon pyrkimyksenä on osallistua konservaattoripalveluiden ostamiseen tulevan Turun museoiden yhteisen palvelukeskuksen puitteissa.

6.2. Museo-olosuhteiden määrittely

Museon peruskokoelmat ovat yleisön nähtävänä valon, lämmön ja kosteuden suhteen hyväksyttävät olosuhdevaatimukset täyttävissä, vartioiduissa tiloissa säännöllisinä, julkisesti ilmoitettuina aikoina. Turun taidemuseon olosuhdearvot on kirjattu **liitteeseen 3**.

6.3. Pelastussuunnitelma

Turun taidemuseolla on vuonna 2005 päivitetty pelastussuunnitelma. Ensisijaisesti pelastettavista taideteoksista on laadittu erillinen luettelo.

Museon vakinaiselle ja osa-aikaiselle henkilöstölle järjestetään määräajoin turvallisuuskoulutusta ja jokaisen näyttelyn yhteydessä näyttelykohtainen turvallisuuskoulutus. Tämän lisäksi museossa järjestetään pelastautumisharjoitukset vähintään kerran vuodessa. Pelastussuunnitelma on jaettu jokaiselle museon vakinaiseen henkilökuntaan kuuluvalle työntekijälle ja osa-aikaiset perehdytetään suunnitelman keskeisiin kohtiin turvallisuuskoulutuksen yhteydessä.

7. Kokoelmien esilläpidon yleiset periaatteet

Vaihtuva valikoima kokoelmista on normaalisti yleisön nähtävänä Turun taidemuseon tiloissa lukuun ottamatta erityisiä ja museon toiminnan kannalta perusteltuja syitä. Kokoelmaripustus voidaan purkaa rajalliseksi ajanjaksoksi esim. jos jokin suurnäyttely vaatii museon kaikki tilat.

Kokoelmaripustusta pyritään vaihtamaan sopivin väliajoin, jotta kokoelman ja sen edustaman taiteen monipuolisuus välittyisi yleisölle. Kokoelmateoksia esitellään myös museon vaihtuvissa teemanäyttelyissä. Kokoelmaa esitellään myös sähköisessä muodossa taidemuseon www-sivuilla ja verkkojulkaisuina.

Turun taidemuseo on mukana kehittämässä uudenlaista toimintamallia, joka edistää kokoelmien esilläoloa museoiden välisinä pitkäaikaistalletuksina. Mallia voidaan soveltaa alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Museon tutkijakäytössä oleva arkistomateriaali ja kirjastokokoelmat ovat käytettävissä erikseen sovittavana aikana. Niiden taideteosten ja arkistokokoelmien, jotka eivät ole esillä, lainassa tai talletettuina muualla, tulee olla varastoituina asianmukaisesti valvotuissa tiloissa ja olosuhteissa.

8. Lainaus-, talletus- ja sijoittamisperiaatteet

8.1. Yleiset periaatteet

Turun taidemuseon teoksia ja arkisto- ja kirjastoaineistoa voidaan lainata museon yleisten linjausten mukaisesti ja määrittelemin ehdoin yleensä vain sellaisille
museoille ja näyttelynjärjestäjille, joilla on museoammatillista henkilökuntaa,
tai vastaava asiantuntemus, sekä asianmukaisesti valvotut ja olosuhteiltaan
kontrolloidut tilat. Etusijalle asetetaan kansallisesti ja kansainvälisesti merkittävät näyttelyt, joista julkaistaan näyttelyluettelo. Lainauspäätöksen tekee taideteoksien ja arkisto-aineiston kohdalla museonjohtaja kokoelmista vastaavan amanuenssin esittelystä ja kirjastoaineiston osalta kirjastonhoitajan esittelystä.

Kaikki näyttelyihin lainattavat teokset on ko. näyttelyn järjestäjän toimesta vakuutettava
lainaajan eli Turun taidemuseon ilmoittamasta arvosta koko laina-ajaksi ns. naulasta
naulaan -periaatteen mukaisesti kaikkien riskien varalta. Mikäli lainasta koituu erityiskustannuksia, esim. kuljetuslaatikoiden rakentamista, peritään tästä maksu. Museo perii lainattavista teoksista lainausmaksun.

Teoskuljetusten on tapahduttava ammattilaisten toimesta taidekuljetuksiin erikoistuneella kalustolla. Teoksia ulkomaille lainattaessa on käytettävä taidekuljetuksiin erikoistunutta yritystä. Museon edustaja matkustaa kuriirina teosten mukana valvoakseen niiden kuljetusta ja käsittelyä. Kuriirina voi myös toimia toisen museon edustaja. Kuljetuksista ja kuriirin matkoista koituvat kustannukset maksaa lainan vastaanottaja.

Teoksia voidaan lainata myös kansainvälisiin näyttelyihin. Periaatteessa museo ei luovuta lainaksi kansallisaarteiksi luokiteltavia tunnisteteoksiaan kuin poikkeustapauksessa eli lähinnä hankkeissa, jotka ovat vastavuoroisia yhteistyöprojekteja. Museo ei yleensä luovuta teoksia lainaksi kuutta kuukautta pidemmäksi ajanjaksoksi.

8.2. Lainausprosessin kulku

Lainapyynnöt tulee osoittaa kirjallisesti Turun taidemuseolle suurissa, useita lainattavia teoksia sisältävissä näyttelyhankkeissa viimeistään 12 kuukautta ja muutoin 3 kuukautta ennen laina-ajan alkamista. Lainapyynnössä tulee ilmoittaa lainattavat teokset ja laina-aika sekä esittää selvitys Turun taidemuseon lainausehdoissa määritellyistä seikoista.

Museonjohtaja hyväksyy teoslainan kuultuaan kokoelmista vastaavaa amanuenssia. Teoksen lainasta päätettäessä otetaan huomioon teoksen kunto ja sen asema Turun taidemuseon kokoelmissa sekä suunniteltu näyttelykierto ja näyttelyajan pituus. Lisäksi otetaan huomioon lainaavan tahon olosuhteet, käsittelytoimenpiteet ja erityisvaatimukset, kuljetusmuoto ja reittivalinta.

Jokainen lainapyyntö harkitaan erikseen. Lainaehdoista voidaan poiketa vain kirjallisesti erikseen sopimalla. Myös mediataiteen teoksien tai esityskopioiden lainauksesta tehdään aina lainasopimus. Mahdolliset tekijänoikeusvelvoitteet siirtyvät lainansaajalle.

Lainapyynnön epäämiseen voivat vaikuttaa seuraavat seikat: teoksen kunto, näyttely- ja kuljetusolosuhteet, henkilökunnan työtilanne ja teoksen asema museon kokoelmassa sekä muut lainan kannalta oleelliset seikat. Turun taidemuseo ei yleensä lainaa kokoelmistaan tekniikaltaan arkoja teoksia kuten pastelleja eikä teoksia, joiden testamenttiehdot tai muut sopimukset estävät lainaamisen.

Ennen lainaamista teoksesta laaditaan kuntoraportti. Teoksen pakkaamisesta vastaavat museon museomestarit.

8.3. Teokset, joita ei lainata

Kokoelman keskeisiksi teoksiksi katsottuja töitä ei lainata kuin poikkeustapauksissa. Tällaisten ns. tunnisteteosten katsotaan olevan museon kannalta niin tärkeitä, että niiden tulee olla esillä ja yleisön saavutettavissa. Tämä koskee erityisesti ns. kultakauden teoksia, jotka jo ikänsä puolesta saattavat kärsiä kuljetuksista. Ei-lainattavasta teoskannasta laaditaan erillinen luettelo.

Myöskään huonokuntoisia ja konservointia vaativia teoksia ei lainata. Laina myönnetään, mikäli lainaaja suostuu kustantamaan tarvittavat konservointitoimen-piteet. Tämä koskee myös teoksen kehyksiä tai jalustaa.

8.4. Yleiset lainausehdot

Lainasopimus **liitteenä 4**.

8.5. Talletusten ehdot

Turun taidemuseon kokoelmiin kuuluvia teoksia ja arkistoaineistoja voidaan luovuttaa
museon yleisten linjausten mukaisesti talletuksina määräajaksi tai toistaiseksi,
elleivät hankinta-, lahjoitus- tai talletusehdot tätä estä. Uusia taideteostalletuksia pyritään välttämään niin kauan kun museolla ei ole omaa konservaattoria. Poikkeuksena ovat ammatillisesti hoidetut taidemuseot kehitteillä olevan, kokoelmien esilläoloa museoiden välisinä pitkäaikaistalletuksina edistävän toimintamallin puitteissa. Arkistoaineiston vastaanottajina voivat olla julkiset arkistot. Talletuspäätöksen tekee museonjohtaja kokoelmista vastaavan amanuenssin esityksestä, ja asia tuodaan Turun Taideyhdistyksen hallituksen tiedoksi.

Kaikista talletuksista tehdään tallettajan ja talletuksen saajan välinen kirjallinen
sopimus, jonka mukaan talletuksen saaja on velvollinen huolehtimaan talletuksen
vakuuttamisesta Turun taidemuseon määräämästä arvosta, turvallisesta sijoittamisesta ja säilyttämisestä sekä ilmoittamaan mahdollisista vahingoista tai aikeesta siirtää teosta Turun taidemuseolle, jolle teokset ja arkistomateriaali on aina sen niitä tarvitessa pysyvästi tai tilapäisesti palautettava.

Taidemuseo arkistoi talletustodistukset sekä valvoo mahdollisuuksien mukaan teosten ja arkistoaineiston kuntoa.

Liite 1 Turun Taideyhdistyksen säännöt

Konstföreningen i Åbo - Turun taideyhdistys ry:n säännöt

1 § Nimi ja tarkoitus

Yhdistys, jonka nimi on Konstföreningen i Åbo - Turun Taideyhdistys ry, perustettiin maaliskuun 5 päivänä 1891 ja sen tarkoituksena on herättää taiteen ymmärtämystä ja harrastusta sekä edistää sen harjoittamista. Yhdistyksen toiminta-alue on Varsinais-Suomi.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys ylläpitää taidekokoelmiaan Turun kaupungin omistamassa museorakennuksessa, Jota tässä kutsutaan Turun taidemuseoksi, järjestää taidenäyttelyitä, ostaa teoksia edellä mainittuihin kokoelmiin, ottaa vastaan lahjoituksia sekä arpoo vuosittain jäsenten kesken taideteoksia.

2 § Kotipaikka

Yhdistyksen kotipaikka on Turun kaupunki.

3 § Jäsenet

Yhdistykseen voi liittyä varsinaiseksi jäseneksi hyvämaineinen henkilö, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoitusperät.

Yhdistykseen voidaan kannattavaksi jäseneksi hyväksyä yksityinen henkilö, oikeuskelpoinen yhteisö tai säätiö, joka haluaa kannattaa yhdistyksen toimintaa.

Yhdistyksen kunniajäseneksi voidaan nimittää henkilö, jonka yhdistys katsoo siihen ansioituneeksi.

Yhdistyksen hallitus hyväksyy varsinaiset ja kannattavat jäsenet.

Kunniajäsen valitaan yhdistyksen hallituksen esityksestä yhdistyksen kokouksessa.

Yhdistyksen varsinainen jäsen on maksutta oikeutettu tutustumaan yhdistyksen järjestämiin näyttelyihin ja yhdistyksen kokoelmiin Turun taidemuseossa sekä osallistua vuosittain arvontaan. Arvontaan ei kuitenkaan ole oikeutettu osallistumaan varsinainen jäsen, joka on laiminlyönyt suorittaa edellisen vuoden vuosimaksun määräaikaan mennessä. Arvonnan järjestää yhdistyksen hallitus. Voitto, jota ei peritä vuoden kuluessa arvonnasta lukien, lankeaa yhdistyksen omaisuudeksi.

4 § Jäsenmaksut

Varsinainen ja kannattava jäsen maksaa yhdistyksen vuosikokouksen määräämän vuosimaksun. Varsinainen jäsen, joka suorittaa vuosikokouksen määräämän ainaisjäsenmaksun on vapaa enemmistä vuosimaksuista.

Kunniajäsen on kaikista yhdistyksen maksuista vapaa.

Vuosimaksu suoritetaan kalenterivuosittain yhdistyksen hallituksen määräämän ajan kuluessa.

5 § Hallitus

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon vuosikokouksen päätöksen mukaisesti kuuluu vähintään seitsemän (7) ja enintään yhdeksän (9) yhdistyksen jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä valitsee keskuudestaan tai kutsuu rahastonhoitajan, sihteerin ja muut tarpeelliset toimihenkilöt.

Hallituksen jäsenet valitaan yhdistyksen vuosikokouksessa. Jäsenet valitaan kolmivuotiskaudeksi. Kussakin vuosikokouksessa ovat erovuorossa ne, joiden kolmivuotiskausi päättyy mainitussa kokouksessa.

Jos hallituksen jäsen eroaa ennen kuin hänen toimikautensa on päättynyt, toimitetaan täydennysvaali yhdistyksen kokouksessa eronneen jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Hallitus voi keskuudestaan asettaa työvaliokunnan valmistelemaan hallituksessa käsiteltäviä asioita ja päättämään yhdistyksen juoksevien asioiden hoidosta. Työvaliokunta on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet sen jäsenistä on saapuvilla.

6 § Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtäviin kuuluu:

1. huolellisesti hoitaa yhdistyksen taidekokoelmia ja omaisuutta,
2. päättää taideteosten ostamisesta,
3. laatia talousarvio,
4. valmistella vuosikokouksessa esiteltävät asiat,
5. valita taidemuseon - yhdistyksen palkkaamat - henkilöt, päättää heille maksettavasta palkasta ja erottaa tai myöntää heille ero yhdistyksen palveluksesta,
6. asettaa ostotoimikunta ja muut tarvittavat toimikunnat.

Hallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja enemmän kuin puolet sen jäsenistä on saapuvilla.
Hallituksen ja sen työvaliokunnan päätöksistä pidetään pöytäkirjaa.

7 § Tilit

Yhdistyksen varoja ja taloutta hoitaa rahastonhoitaja, joka huolehtii maksujen suorituksesta yhdistyksen tai hallituksen päätösten mukaisesti.

Yhdistyksen tilikausi on kalenterivuosi ja tilit on viimeistään ennen helmikuun loppua jätettävä tilintarkastajille.

8 § Jäsenen erottaminen

Yhdistyksen hallitus voi erottaa jäsenen, joka on toiminut yhdistyksen tarkoitusperien vastaisesti, tai saamastaan kehotuksesta huolimatta ei ole suorittanut edellisen kalenterivuoden vuosimaksua määräaikaan mennessä.

9 § Taidekokoelmat

Yhdistyksen taidekokoelmia hoitaa hallituksen valitsema museonjohtaja, jonka tehtäviin kuuluu:

1. pitää täydellistä luetteloa kokoelmiin liittyvistä taideteoksista,
2. laatia yleisölle tarkoitetut luettelot ja oppaat kokoelmista,
3. järjestää hallituksen päättämät yleiset näyttelyt,
4. valvoa muita yhdistyksen huoneistossa järjestettyjä näyttelyitä ja tilaisuuksia.

Mikäli ilmeistä, todistettavissa olevaa huolimattomuutta tai laiminlyöntiä esiintyy museonjohtajan tehtävien suorituksessa, on hallituksella irtisanomisoikeus annettuaan sitä ennen museonjohtajalle varoituksen.
Irtisanomisaika museonjohtajan toimesta on yksi kuukausi. Museonjohtajalla on oikeus irtisanoutua toimestaan yksi kuukausi ennen ilmoittamaansa lopettamispäivää.

10 § Vuosikokous

Yhdistyksen vuosikokous pidetään maaliskuussa ja muut yhdistyksen kokoukset milloin hallitus sellaisesta päättää tai vähintään kymmenes osa yhdistyksen koko jäsenmäärästä sellaisesta kirjallisesti ilmoittamansa määrä asian käsittelyä varten vaatii.

Yhdistyksen kokoukset kutsutaan koolle ilmoituksella yhdessä tai useammassa Turun kaupungissa ilmestyvässä sanomalehdessä hallituksen päätöksen mukaisesti. Kutsu on julkaistava vähintään neljä päivää ennen kokousta.

11 § Vuosikokouksessa käsiteltävät asiat

Yhdistyksen kokouksen avaa hallituksen puheenjohtaja tai muu hallituksen jäsen, ja johtaa siinä puhetta kokouksen valitsema henkilö.

Vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. esitetään hallituksen laatima toimintakertomus ja tilitaseet sekä tilintarkastajain toimittamastaan tarkastuksesta antama lausunto minkä jälkeen tilinpäätös vahvistetaan ja päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle kuluneen vuoden hallinnosta;
2. päätetään hallituksen jäsenten lukumäärä ja toimitetaan hallituksen jäsenten vaali erovuoroisten tilalle, tai, jos jäsenmäärä on aikaisempaa suurempi, uusien jäsenten valitsemiseksi. Valitaan kaksi tilintarkastajaa ja heille kaksi varahenkilöä kuluvaksi vuodeksi;
3. määrätään kuluvan vuoden vuosimaksu;
4. keskustellaan ja päätetään hallituksen vuosikokoukselle esittämiä asioita.

Jos yhdistyksen jäsen haluaa ehdottaa vuosikokouksen käsiteltäväksi jonkun kysymyksen, on hänen tehtävä siitä hallitukselle kirjallinen esitys viimeistään helmikuun aikana.

Kaikki vaalit toimitetaan, jos joku niin vaatii, suljetuin lipuin.

12 § Nimenkirjoittajat

Yhdistyksen nimen kirjoittavat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja yhdessä tai jompikumpi yhdessä yhdistyksen rahastonhoitajan tai sihteerin kanssa.

13 § Sääntöjen muuttaminen

Päätöksen näiden sääntöjen muuttamisesta tai yhdistyksen lakkauttamisesta täytyy, ollakseen pätevä, saada vähintään kolme neljäsosaa kaikissa äänestyksessä annetuista äänistä kahdessa peräkkäisessä vähintään kuukauden väliajalla pidetyssä yhdistyksen kokouksessa.

14 § Toiminnan lopettaminen

Jos yhdistys lopettaa toimintansa lankeavat sen varat, taidekokoelmat ja muu omaisuus Turun kaupungille edellä olevien sääntöjen hengessä ja niiden tarkoitusperien mukaisesti museona hoidettavaksi, elleivät lahjoittajat ole toisin määränneet.

15 § Sen lisäksi mitä näissä säännöissä on määrätty, noudatetaan voimassaolevaa yhdistyslakia.

Liite 2 Turun taidemuseon johtosääntö

Turun Taideyhdistyksen hallituksen kokouksessa 17.3.1988 hyväksytty johtosääntö.

Turun taidemuseon johtosääntö

1 § Turun Taidemuseon tehtävänä on:

1) säilyttää, kartuttaa ja täydentää Konstföreningen i Åbo – Turun Taideyhdistys r.y. – nimisen yhdistyksen omistamia taidekokoelmia sekä pitää kokoelmat yleisön nähtävänä,

2) järjestää näyttelyitä,

3) edistää taiteen tutkimista ja harjoittaa tiedotus- ja valistustoimintaa myös maakunnassa,

4) toimia Varsinais-Suomen aluetaidemuseona.

2§ Turun Taidemuseota kutsutaan jäljempänä taidemuseoksi ja Konstföreningen i Åbo – Turun Taideyhdistys r.y:tä yhdistykseksi.

3§ Taidemuseon kokoelmat, joita säilytetään Turun kaupungin omistamassa taidemuseorakennuksessa, on järjestettävä siten, että yleiskatsaus kokoelmiin on saatavissa.

Edellä mainittuihin kokoelmiin kuuluvat teokset on tieteellisesti luetteloitava.

4§ Taidemuseon tulee järjestelmällisesti täydentää kirjastoaan ja kuvakokoelmiaan ja mahdollisuuksien mukaan tallentaa alan arkistoaineistoa.

5§ Taidemuseon toimintaa johtaa ja valvoo yhdistyksen hallitus, jonka tehtävänä on muun muassa,

1) kartuttaa kokoelmia,

2) valita ja vapauttaa tehtävistä yhdistyksen palkkaamat vakinaiset ja määräaikaiset toimihenkilöt,

3) päättää aukioloajoista, pääsymaksuista ja myyntikohteiden hinnoista,

4) päättää näyttelytoiminnasta.

5) päättää näyttelytilojen vuokraamisesta ja määrätä perittävä vuokra.

6§ Intendentti toimii taidemuseon johtajana. Intendentin pätevyysvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto (korkein arvosana taidehistoriassa), hyvä museoalan tuntemus ja riittävä käytännön kokemus taidemuseotyöstä, perehtyneisyys hallintotehtäviin, molempien kotimaisten kielten sekä vähintään yhden vieraan kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito.

7§ Taidemuseon amanuenssin pätevyysvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto (korkein arvosana taidehistoriassa), riittävä käytännön kokemus taidemuseotyöstä sekä hyvä molempien kotimaisten kielten ja yhden vieraan kielen tyydyttävä taito.

8§ Taidemuseon henkilökunnan kelpoisuusehdot, mikäli niitä ei ole tässä johtosäännössä, virkoja tai toimia perustettaessa tai muuten erikseen vahvistettu, määrää valinnan suorittava viranomainen.

9§ Intendentin tehtävänä on:

1) johtaa ja valvoa työtä taidemuseossa,

2) toimia johtokunnan kokouksissa esittelijänä ja sihteerinä, ellei johtokunta ole valinnut tehtävään muuta henkilöä, sekä huolehtia päätösten täytäntöönpanosta,

3) huolehtia taidemuseon näyttelytoiminnasta, kokoelmien esillä pitämisestä ja asianmukaisesta varastoinnista sekä kokoelmien ja kaluston kunnossapidosta ja luetteloinnista,

4) huolehtia siitä, että taidemuseorakennuksen kunto ja olosuhteet ovat kulloinkin näytteillä oleville tai varastoiduille taideteoksille sopivat,

5) tehdä yhdistyksen hallitukselle esityksiä taidemuseon kokoelmiin hankittavista teoksista,

6) huolehtia taidemuseon tiedotustoiminnasta,

7) huolehtia 3§:n edellyttämien luetteloiden pitämisestä,

8) laatia taidemuseon ja aluetaidemuseon talousarvioehdotus ja tilinpäätös yhdessä rahastonhoitajan kanssa sekä laatia muut suunnitelmat, vuosikertomukset ja tilastot,

9) huolehtia taidemuseon toimintaan saatavien valtion – ja kunnanavustusten sekä korvausten hakemisesta ja perimisestä,

10) hyväksyä ja varustaa asianmukaisella merkinnällä taidemuseon tilinpitoon kuuluvat laskut ja muut maksuasiakirjat,

11) suorittaa kaikki ne muut taidemuseota koskevat tehtävät, jotka yhdistyksen hallitus hänelle toimeksiantaa.

10§ Taidemuseon johtajan sijaisena toimii yhdistyksen hallituksen määräämä museoamanuenssi.

11§ Taidemuseon toimihenkilö ei saa ilman yhdistyksen hallituksen lupaa vastaanottaa sellaisia ulkopuolisia tehtäviä tai toimeksiantoja, joissa taidemuseon ja asianomaisen toimeksiantajan etu voivat joutua ristiriitaan. Suostumusta annettaessa on varmistauduttava siitä, että toimihenkilön varsinaiset tehtävät tulevat asianmukaisesti hoidetuiksi.

Liite 3

Museorakennuksen olosuhdearvot

Lämpötila
Näyttelysalit, kirjasto, tekniset tilat, toimisto
Talvella +20 +/- 2 C
Kesällä +23 +/- 2 C

Teosvarasto, arkisto, pakkaamo
Talvella + 20 +/- 2 C
Kesällä + 22 +/- 2 C

Kosteus
Näyttelysalit, kirjasto, tekniset tilat, toimisto
Talvella 45 RH%
Kesällä 45-55 RH%

Teosvarasto, arkisto, pakkaamo
Talvella 45-50 RH%
Kesällä 45-50 RH%

Museon kaikissa tiloissa lukuun ottamatta nk. konservointihuonetta on käytössä kosteuden-, lämmön ja ilmankuivaamisen mahdollistavat laitteet.

Ilman suodatus
Hiukkassuodatus tapahtuu seuraavien tasojen mukaisesti
Näyttelysalit ja asiakaspalvelutilat
EU 9

Tekniset tilat, toimisto, teosvarasto, pakkaamo, arkisto
EU 7

Turun taidemuseossa on teosvarastoa, pakkaamoa ja arkistoa varten kaksi erillistä vakioilmastointikonetta.

Tekniselle tilalle on oma vakioilmastointikone.

Näyttelytiloille, toimistolle, asiakaspalvelutiloille on oma vakioilmastointikone.

Liite 4 Turun taidemuseon lainasopimus

Turun taidemuseo
Yleiset lainaehdot

Sopiessaan näyttelylainasta Turun taidemuseo ja lainan saaja sitoutuvat seuraaviin sopimusehtoihin:

Turun taidemuseo luovuttaa lainan saajalle lainaussopimuksissa yksilöidyt teokset näyttelyyn. Lainan saaja vastaa siitä, että näyttelyolosuhteet ja turvallisuus vastaavat kansainvälisesti hyväksyttyjä museaalisia normeja ja että teoksista huolehditaan kuten sen omiin kokoelmiin kuuluvista teoksista.

Lainansaaja vastaa teosten kuljetuksista käyttäen taidekuljetuksiin erikoistunutta kuljetusliikettä.

Lainan saaja vastaa teoksista Turun taidemuseon määrittelemien ja lainan saajan hyväksymien vakuutusarvojen mukaan hakemalla teoksille valtiontakuun tai vakuuttamalla ne muulla Turun taidemuseon hyväksymällä tavalla. Valtiontakuu on voimassa näyttelyn ja kuljetusten ajan. Vahinkotapauksissa korvataan teosten kohtuulliset konservointikustannukset sekä teokselle mahdollisesti aiheutuva
arvonalennus sekä muut vahinkotapahtumasta aiheutuvat muut välittömät kustannukset. Mikäli teos todettaisiin menetetyksi, maksetaan korvauksena teoksen käypä arvo, kuitenkin enintään teoksen vakuutusarvo. Vahingon määrittelee ensisijaisesti molempien osapuolten luottamusta nauttiva ulkopuolinen asiantuntija tai asiantuntijat.

Mahdollisesta vahingosta on ilmoitettava välittömästi Turun taidemuseolle.

Teoksista laaditaan lainan saajan konservaattorien toimesta kuntoraportit, tarkastus suoritetaan teoksen saavuttua lainan saajalle sekä palautettaessa raportit täydennetään.

Turun taidemuseolle tuleva korvaus lainasta on 200 • jokaista lainattua teosta kohden.

Muut lainaehdot määritellään oheisessa lainasopimuksessa.

Turussa

Christian Hoffmann
Amanuenssi (kokoelmat)
Turun taidemuseo
Puh. 02 – 2627 097
www.turuntaidemuseo.fi

Turun taidemuseo
Aurakatu 26
20100 Turku
fax 02 – 2627 090

TURUN TAIDEMUSEO
AURAKATU 26
20100 Turku

puh. 02-2627 100
faksi: 02-2627 090

TEOSLAINASOPIMUS

NÄYTTELY

LAINAKSI SAAJA

YHTEYSHENKILÖ

LAINAN ANTAJA

Osoite	sähköpostiosoite	puhelinnumero

YHTEYSHENKILÖ

LAINA-AIKA

LAINATTAVAT TEOKSET

taiteilija	teos	vuosi	inv.nro	tekniikka	koko	vakuutusarvo

Missä muodossa haluatte omistajan nimen mainittavan näyttelyssä:

YKSITYISKOKOELMA ☐

KUVAT

Onko teillä valokuvaa teoksesta, jota voisimme lainata?

	Kyllä	Ei
	☐	☐

Saako teoksen valokuvata tai diakuvaa käyttää

	Kyllä	Ei
Näyttelyjulkaisuissa	☐	☐
Näyttelyn tiedottamisessa	☐	☐
Museon opetustarkoituksissa	☐	☐
Arkistossa	☐	☐

KULJETUS

Taideteoksen nouto- ja palautuspaikka

Erityisohjeita kuljettamisesta

MUUT EHDOT

Lisäksi on sovittu seuraavaa:

Liitteenä lainaehdot.

Sopimuksesta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta.

Päiväys

ALLEKIRJOITUKSET

_____ _____

Museonjohtaja Kari Immonen
Turun taidemuseo